

**Notitie : Quickscan flora en fauna De Comert,  
Grubbenvorst**

Locatie : De Comert (ong.) te Grubbenvorst  
Datum : 8 september 2014  
Projectnummer : 211x07153  
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

---

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

### **Natuurbescherming in Nederland**

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) is vastgelegd.

#### *Natuurbeschermingswet*

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningplichtig.

#### *Provinciaal beleid*

De provinciale groenstructuur, bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG), zijn ruimtelijk vastgelegd in het POL. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

#### *Flora- en faunawet*

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldie-

ren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet veront-rusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrictlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Van deze laatste groep is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en een lijst met vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

### **Werkwijze quickscan flora en fauna**

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 5 augustus 2014 door een ecooloog van BRO<sup>1</sup> een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist Inschatting Vooronderzoek Vleermuizen ([www.vleermuis.net](http://www.vleermuis.net)). Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals provinciale natuurgegevens, algemene verspreidingsatlassen, enkele internetsites ([www.waarneming.nl](http://www.waarneming.nl) en [www.telmee.nl](http://www.telmee.nl)). Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

### **Beschrijving van het plangebied**

#### *Ligging van het plangebied*

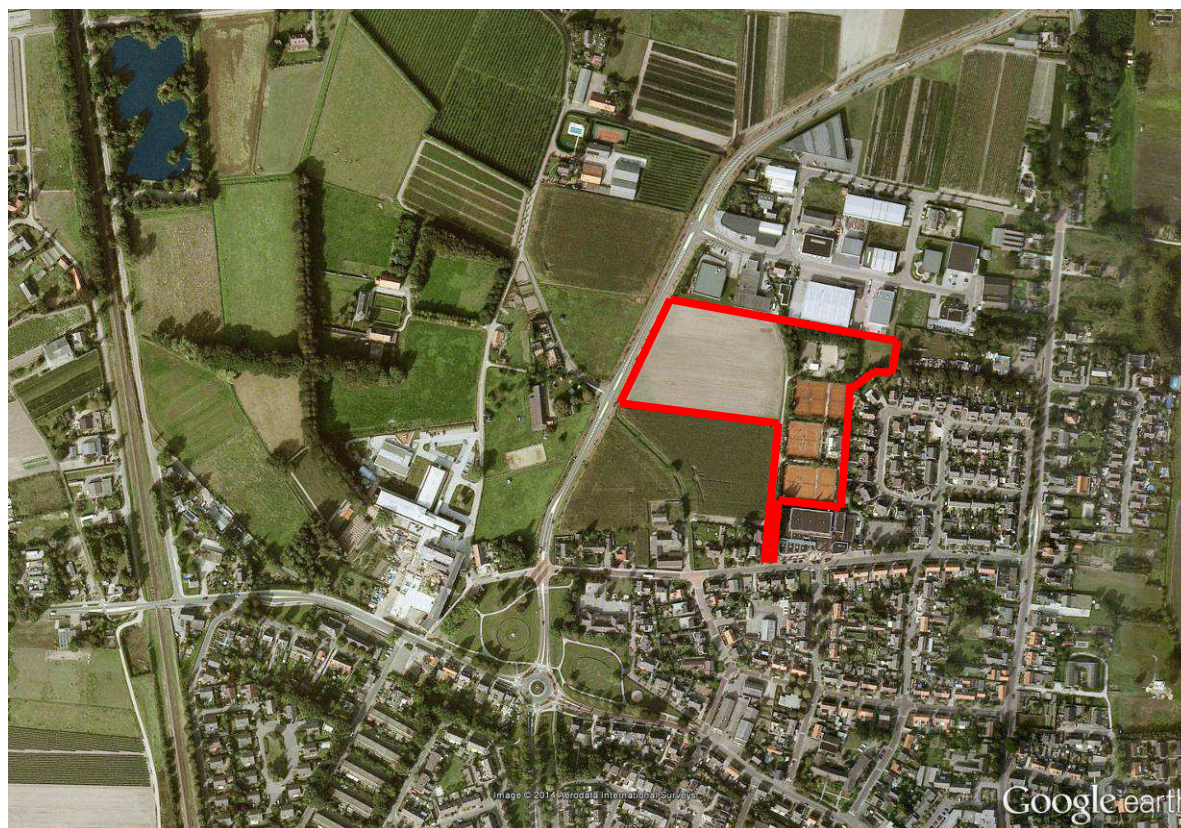
Het plangebied ligt in het noordelijk deel van de kern Grubbenvorst in de gemeente Horst aan de Maas. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan industrieterrein (langs de Mercuriusweg), aan de oostzijde aan de achtertuinen van de huizen langs De Akkervrouw, aan de zuidzijde aan bebouwing

---

<sup>1</sup> BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

langs de Irenestraat en aan de westzijde aan de Steegakkerweg. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn 207,6-382,0<sup>2</sup>.

De ligging van het plangebied is te zien in de onderstaande afbeelding (figuur 1).



Figuur 1. Ligging van het plangebied (rode omlijning).

### *Huidige situatie*

Het plangebied bestaat uit een sportcomplex en een agrarisch perceel. Het sportcomplex bestaat uit verharde oppervlakten met tennisbanen, een baan voor jeu-de-boules (ten noorden van de tennisbanen) en clubgebouwen voor beide sporten. Tussen de banen bevinden zich hoog opgaande, jaarrond groene hagen. Langs de west-, noord-, en oostzijde van het jeu-de-boules terrein staan wat bredere bosschages met opgaande bomen en struiken. Het agrarisch perceel betreft bouwland met langs de noordzijde een aarden wal met ruigvegetatie.

Onderstaande afbeeldingen (foto's 1 t/m 6) geven een impressie van het plangebied.

---

<sup>2</sup> De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.





Foto 1. Agrarisch perceel en aarden wal langs noordzijde



Foto 2. Scheiding agrarisch perceel en sportcomplex



Foto 3. Tennisbanen



Foto 4. Clubgebouw tennisvereniging



Foto 5. Jeu-de-boules baan met kijkrichting naar het zuidoosten

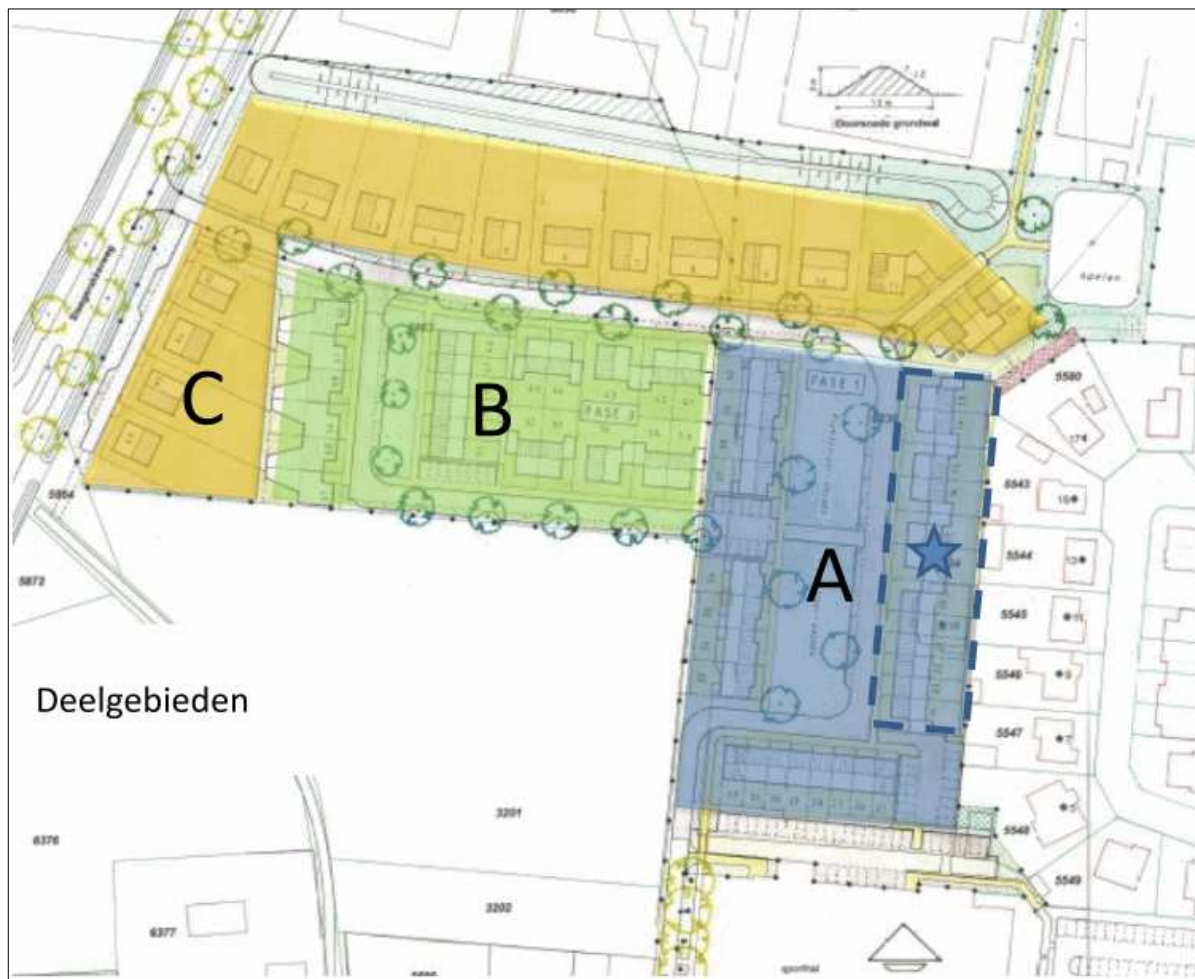


Foto 6. Clubgebouw jeu-de-boulesvereniging met kijkrichting naar het noorden

#### *Toekomstige (geplande) situatie*

De gewenste ontwikkeling betreft de realisatie van een woonwijk. In dit kader dient aanwezige vegetatie te worden weggehaald, bestaande bebouwing te worden gesloopt alsook grondverzet plaats te vinden.

Onderstaande afbeelding (figuur 2) geeft een impressie van de toekomstige ontwikkeling.



Figuur 2. Toekomstige inrichting van het plangebied.

## Toetsing gebiedsbescherming

### *Wettelijke gebiedsbescherming*

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Maasduinen, ligt op ruim twee kilometer van het plangebied. Het plangebied ligt buiten het Natura2000-gebied en van de verstoringsfactoren oppervlakteverlies dan wel versnippering is geen sprake. De aanleg- en gebruiksfase van de woonwijk zal een verkeersaantrekkende werking hebben. Onduidelijk is in hoeverre dit verschilt ten opzichte van de huidige gebruiksfase van de sportvelden en agrarische bedrijfsvoering van het bouwlandperceel. Een toename van stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkeling kan negatieve effecten tot gevolg hebben voor de aangewezen habitattypen en habitatsoorten van het Natura 2000-gebied Maasduinen. In de Maasduinen zijn 8 habitattypen en 9 habitatsoorten gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten ten aanzien van stikstofdepositie zijn dus niet op voorhand uitgesloten.

Overige storingsfactoren zijn gezien de aard van de ontwikkeling en de afstand tot het Natura2000-gebied (met inbegrip van de afscherming en buffering van het tussenliggende gebied) naar verwachting niet aan de orde.

#### *Planologische gebiedsbescherming*

Het plangebied ligt buiten de EHS en buiten de POG. In de planvorming voor deze ontwikkeling hoeft verder geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

### **Toetsing Flora- en faunawet**

#### Vaatplanten

Het plangebied bestaat grotendeels uit hagen, struiken en bomen. Beschermden soorten berm – en muurplanten zijn niet aangetroffen binnen het plangebied tijdens het veldbezoek. Het voorkomen van beschermde soorten planten binnen het plangebied is niet bekend uit historische provinciale natuurgegevens en wordt gezien het aangetroffen habitat niet verwacht binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde soorten vaatplanten binnen het plangebied wordt hiermee uitgesloten.

#### Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (veldmuis, bosspitsmuis, mol, egel, konijn, vos etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken.

De zwaarder beschermde soort eekhoorn (tabel 2) is aangetroffen in de omgeving van het plangebied. De boschages binnen het plangebied kunnen in principe geschikt zijn als foerageergebied en verblijfplaats voor deze soort. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen potentiële verblijfplaatsen van eekhoorn aangetroffen binnen het plangebied en verwacht wordt dat deze soort hier geen verblijfplaatsen heeft.

Het voorkomen van steenmarter (tabel 2) is niet bekend in de kern Grubbenvorst en directe omgeving. Verwacht wordt dat de bebouwing alsook de (dikkere) bomen binnen het plangebied geen geschikte verblijfplaats vormen voor deze soort vanwege het ontbreken van geschikte inkruipopeningen en holten. Het plangebied zou eventueel wel kunnen fungeren als onderdeel van het leefgebied van steenmarter.

#### *Effectenbeoordeling*

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Voor de eekhoorn en steenmarter gaat potentieel foerageergebied verloren met de kap van de boschages. Voor deze soorten zal naar verwachting in de toekomstige situatie voldoende leefgebied voorhanden blijven binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

#### Vleermuizen

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van diverse soorten zwaar beschermde vleermuizen (allen tabel 3) waaronder boom bewonende vleermuissoorten als watervleermuis en

gebouw bewonende soorten als gewone dwergvleermuis. Het plangebied leent zich voor vleermuizen. Uit het veldbezoek blijkt dat potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen zich kunnen bevinden in de clubgebouwen (met name het tennisverenigingsgebouw waar vleermuizen in kunnen kruipen middels de open stootvoegen). Voor vleermuizen geschikte holten in de aanwezige dikkere bomen binnen het plangebied zijn niet aangetroffen. Tijdens het veldbezoek stonden de bomen echter vol in het blad en kon de aan- dan wel afwezigheid van kleinere holten, kieren en scheuren waar vleermuizen zich in kunnen bevinden niet worden vastgesteld. Het plangebied vormt tevens geschikt foerageergebied voor vleermuizen, afkomstig uit zowel het plangebied zelf als uit de woonwijken naast het plangebied. De hagen en bosschages binnen het plangebied kunnen hierbij fungeren als belangrijke (onderdelen van) vliegroutes.

#### *Effectenbeoordeling*

De clubgebouwen en (dikkere) bomen binnen het plangebied kunnen in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast vormt het plangebied potentieel geschikt foerageergebied en kunnen de hagen en bosschages fungeren als vliegroutes voor vleermuizen. Negatieve effecten voor vleermuizen als gevolg van de toekomstige inrichting van het plangebied zijn niet op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes voor vleermuizen zal noodzakelijk zijn.

#### Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied enkele struweelbroedende vogelsoorten waargenomen, waaronder merel en houtduif. In de bosschages kunnen diverse soorten tot broeden komen en het broeden van enkele soorten vogels op het bouwland zoals gele kwikstaart en veldleeuwerik is eveneens niet uitgesloten. Nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals roofvogels, uilen en huismus zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen binnen het plangebied. Wel werd tijdens het veldbezoek een groepje huismussen aangetroffen langs de aarden wal aan de noordzijde van het agrarische perceel. Het plangebied kan tevens deel uitmaken van het foerageergebied van mogelijk in de omgeving voorkomende soorten als sperwer, buizerd en ransuil.

#### *Effectenbeoordeling*

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten.

Het plangebied kan deel uitmaken van het foerageergebied van huismus mogelijk in de omgeving voorkomende roofvogels als sperwer, buizerd en ransuil. Met de kap van de bosschages en het verdwijnen van het agrarisch bouwland zal echter voldoende leefgebied voor huismus en roofvogels voorhanden blijven. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.

Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten') zoals torenvalk. Ver-

wacht wordt dat het kappen van de bosschages en het verdwijnen van het agrarische perceel geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding voor deze soorten.

Voor de voorgenomen ontwikkeling zal vegetatie worden weggehaald. De nesten van vogelsoorten die hierin kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half augustus worden aangehouden als broedseizoen. Door het verwijderen van vegetatie en grondverzet buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd. Inspectie voor aanvang werkzaamheden op aanwezige legfels of nestjongen zal verstoring sterk verminderen.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mag de aanwezige vegetatie ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

#### Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën is daarmee uitgesloten. Incidenteel voorkomen van een zwervend exemplaar van bruine kikker of gewone pad (tabel 1) binnen het plangebied kan echter niet uitgesloten worden.

Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor reptielen, het voorkomen hiervan wordt op voorhand uitgesloten.

#### *Effectenbeoordeling*

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

#### Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied weinig waarde door het ontbreken van geschikt habitat. Uit de natuuronderzoeken blijkt dat er geen beschermde soorten binnen of nabij het plangebied aangetroffen zijn. Het voorkomen van beschermde ongewervelde soorten binnen het plangebied is daarmee met voldoende zekerheid uit te sluiten.

#### **Conclusie Natuurbeschermingswet**

- Het Natura 2000-gebied Maasduinen ligt op ruim twee kilometer van het plangebied. De aanleg- en gebruiksfase van de woonwijk zal een verkeersaantrekkende werking hebben. Onduidelijk is in hoeverre dit verschilt ten opzichte van de huidige gebruiksfase van de sportvelden en agrarische bedrijfsvoering van het bouwlandperceel. Een toename van stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkeling kan negatieve effecten tot gevolg hebben voor de aangewezen habitattypen en habitattoorten van het Natura 2000-gebied Maasduinen. In de Maasduinen zijn 8 habitattypen en 9 habitattoorten gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten ten aanzien van stikstofdepositie



zijn dus niet op voorhand uitgesloten. Overige storingsfactoren zijn gezien de aard van de ontwikkeling en de afstand tot het Natura2000-gebied (met inbegrip van de afscherming en buffering van het tussenliggende gebied) naar verwachting niet aan de orde.

### **Conclusie en aanbevelingen Flora- en faunawet**

- Het plangebied vormt geschikt habitat voor diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (veldmuis, bosspitsmuis, mol, egel, konijn, vos etc.). Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De algemene zorgplicht blijft echter wel van kracht.
- Het is niet uitgesloten dat de zwaarder beschermde soorten eekhoorn en steenmarter (beiden tabel 2) voorkomen binnen het plangebied. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en worden niet verwacht binnen het plangebied. Voor de eekhoorn en steenmarter gaat mogelijk wel potentieel foerageergebied verloren met de kap van de bosschages. Voor deze soorten zal naar verwachting in de toekomstige situatie voldoende leefgebied voorhanden blijven binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Negatieve effecten worden uitgesloten.
- Binnen het plangebied kunnen vleermuizen voorkomen. Potentiële verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in de bebouwing en dikkere bomen. Tevens vormt het plangebied potentieel geschikt foerageergebied en kan het plangebied onderdeel uitmaken van belangrijke vliegroutes voor vleermuizen. Negatieve effecten voor vleermuizen zijn niet op voorhand uit te sluiten en nader onderzoek naar verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes is noodzakelijk.
- Binnen het plangebied zijn geen nesten of geschikte nestlocaties aangetroffen van vogelsoorten met jaarronde beschermde nesten. Het plangebied kan wel deel uitmaken van het foerageergebied van in de omgeving voorkomende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten als huismus en enkele soorten roofvogels (zoals sperwer, havik en buizerd). Met de kap van de bosschages en het verdwijnen van het agrarisch bouwland zal echter voldoende leefgebied voorhanden blijven. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.
- Binnen het plangebied zijn broedende vogels te verwachten in de bosschages en op het bouwland. De nesten van vogelsoorten die hier kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half augustus worden aangehouden als broedseizoen. Door het verwijderen van vegetatie en grondverzet buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd. Inspectie voor aanvang werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen zal verstoring sterk verminderen.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten planten, vissen, amfibieën, reptielen en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Voor aanwezige algemeen voorkomende soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn echter geen specifieke maatregelen nodig voor planten, zoogdieren, vissen, amfibieën en overige ongewervelden.